

LEDER

Sociale tjenesteydelser, der svarer til folks behov

Den Europæiske Kommission kom med et revideret udkast til det meget omdiskuterede Tjenesteydelses Direktiv den 4. april. Beslutningen om at følge afstemningen i EU Parlamentet, som fundamentalt ændrede det oprindelige Bolkestein direktiv, er et vigtigt skridt hen imod europæisk demokrati.

For EAPNs medlemmer var Parlamentets beslutning om at udelukke alle sociale tjenesteydelser fra direktivet afgørende. Forslaget om at underlægge plejehjem, herberger for hjemløse eller ambulancer de samme konkurrenceregler som mobil telefoner, frisører og banker /bankvirksomhed var en fatal fejltagelse i det oprindelige direktiv.

Det ville have undermineret medlemsstaternes og regionernes magt til at kontrollere de sociale ydelsers kvalitet og sikre brugernes rettigheder. Foranstaltninger, standarder og niveauet af midler ville være blevet fjernet fra den demokratiske debat og overladt til markedets nåde. Det er at gøre nar af 'subsidiaritet'.

Dette er især farligt uden overordnede EU sociale standarder, der ville kunne lægge nogle grænser på 'ræset mod bunden' i kvalitet, omkostninger og arbejdsbetingelser på et konkurrerende marked.

Europas sociale tjenesteydelser må styrkes og svare til folks behov, især til dem, der er fattige og mest afhængige af dem. De behøver ikke at blive kastet ud på det åbne marked, hvor det eneste motiv er profit. Det er meget vigtigt at alle, der interesserer sig for et socialt Europas fremtid bruger de næste uger og måneder på at sikre at Ministerrådet utvetydigt udelukker alle sociale tjenesteydelser fra direktivet.

R. Hanan

TJENESTEYDELSER AF ALMEN INTERESSE

INDHOLD

Sociale Tjenesteydelser

- Tjenesteydelser af Almen Interesse: Hvad taler vi om?
- Den 16. februar kompromisset...
- Definitioner af TAI og TAØI
- Nationale netværk i frontlinjen
- Vil den Europæiske Kommission forbyde lave renter?
- Sociale tjenesteydelser: tillægsværdi og beskæftigelse
- "Det oprindelige Bolkestein forslag er dødt", ifølge ETUC
- "Små tjekkiske NGO'er kender ikke engang dette direktiv". interview med David Stulik, Civilsamfunds Udviklingsfonden.
- Sociale Tjenesteydelser i den Tjekkiske Republik

Nyheder fra Cypern

- Reformprogrammets sociale prioriteter
- Profil af EAPN Cypern

SOCIALE TJENESTEYDELSER

Tjenesteydelser af Generel Interesse: Hvad taler vi om?

Har du nogensinde haft på fornemmelsen at alle andre ved hvad tjenesteydelsesdirektivet handler om undtagen dig selv ?

I denne artikel prøver vi at finde ud af hvad tjenesteydelses debatten drejer sig om, de sidste udviklinger, og følgerne for de sociale tjenesteydelses organisationer, der er engageret i kampen mod fattigdom.

Tjenesteydelser og Bolkestein direktivet

Liberaliseringen af det indre marked er en central dogme i den reviderede Lissabon Strategi. Siden 1990'erne, har EU støt fjernet bureaukrati indenfor industrien, der har gjort virksomheder i stand til at opererer hen over de nationale grænser. Men, med en tjenesteydelses branche, der står for 75 % af EU jobs og 65 % af BNP, er der lagt pres på for at øge denne proces.

Det nye tjenesteydelses direktiv, som blev foreslået i januar 2004 under Kommissær Bolkestein, har til hensigt at gøre netop dette, gøre det lettere for leverandører af tjenesteydelser også at udføre tjenesteydelser i andre medlemsstater. Den tilgrundliggende antagelse er at "liberalisering" vil medføre tjenesteydelser af en bedre kvalitet og billigere. Frygten er, at det vil medføre præcis det modsatte: social dumping – højere priser og lavere standarder. I sin oprindelige form ville forslaget også have bragt et umådeligt udvalg af tjenesteydelser sammen under samme paraply: fra finansielle tjenesteydelser, arbejdsanvisninger, til gas, vand og uddannelse, sundhed, sociale og bolig tjenesteydelser.

TAI og TAØI: Hvad er forskellen?

Den centrale fokus i debatten har været om Tjenesteydelser af Almen Interesse (TAI) og Tjenesteydelser af Almen Økonomisk Interesse (TAØI) skulle underlægges direktivet. Selvom der for øjeblikket er enighed om at udelukke TAI - indtil videre, forbliver TAØI i direktivet... indtil videre! Disse sidstnævnte tjenesteydelser

dækker alt fra de såkaldte netværks tjenesteydelser: det vil sige alt fra vand, telekommunikationer og elektricitet til beskæftigelse, sundhed, uddannelse og sociale tjenesteydelser... For Kommissionen består EU's centrale rolle på dette område i at sikre at liberalisering går hånd i hånd med at bevare de fundamentale rettigheder til disse vigtige samfunds tjenesteydelser. Kommissionen er overbevist om at "*målene for et åbent og konkurrencedygtigt indre marked og udviklingen af kvalitative tjenesteydelser af general interesse, der er let tilgængelige og til en overkommelig pris, er fundamentalt forenelige*".

Tjenesteydelses sektoren står for 75 % af EU jobs og 65 % af BNP

Hvad med sociale tjenesteydelser?

Spørgsmålet om de sociale tjenesteydelser understreger nogle af hoved problemerne. Når EU snakker om TAØI, drejer det sig generelt om de store "netværks" tjenester, men i virkeligheden er de fleste sociale tjenesteydelser TAØI, det vil sige, at de har en økonomisk dimension med lønnet personale og økonomiske referencerammer. De fleste medlemsstater er mest interesserede i at støtte en blandet offentlig/privat social tjenesteydelses model, for at "modernisere" sektoren. Men sociale tjenesteydelser passer ikke rigtigt ind i denne skabelon. Som Kommissionen fremhævede i sin Hvidbog, "*det personlige i mange sociale og sundheds tjenesteydelser medfører behov, der er væsentligt forskellige fra netværks industrierne*".

Sociale tjenesteydelser er meget forskellige fra kommercielle tjenester. De er mangesidige tjenesteydelser, der tilbyder et bredt udvalg af tjenesteydelser på en holistisk måde. Spørgsmålet om hvordan kvalitet defineres og set ud fra hvilken synsvinkel, er derfor afgørende i enhver diskussion om at forsvare de sociale tjenesteydelser specificitet. De fleste er enige om, at EU ikke kan tale om at forsvare kvaliteten af så livsvigtige, fundamentale tjenesteydelser i samme åndedræt som de taler om mobiltelefoner.

Oprindelsesland

Alle medlemsstater har en national lovgivning til at regulere udbuddet af sociale tjenesteydelser. Den er væsentlig for at sikre sociale standarder, og for at beskytte – ofte -sårbare brugere.

Lovgivningen definerer som regel standarder og forpligtigelser i forhold til tjenesteydernes kvalitet og indhold for at garantere let adgang, kvalitet og kontinuitet. De forholdsregler, der blev anset for at være særligt problematiske i tjenesteydelsesdirektivet, var dem, der var relateret til princippet om oprindelsesland.

Med de demografiske ændringer er personlig tjenesteydelse blevet "big business".

Princippet om oprindelsesland ville have gjort det muligt for en leverandør at tilbyde tjenesteydelser i en anden medlemsstat, men med standarder og betingelser fra leverandørens hjemland. Det kunne have betydet støtte til den laveste fællesnævner. Hvilke chancer ville der have været for at forsvare tjenesteydernes kvalitet og løn/krav for medarbejdere, hvis leverandører med lavere lønninger/krav og garantier ville kunne underbyde de hjemlige bud?

Hvorfor er det vigtigt?

Alt dette kan måske opleves som irrelevant for de fleste af de små tjenesteydelses leverandører. Hvorfor skulle et fremmed tjenesteydelses agentur ønske at konkurrere? Hvad chance ville de have i forhold til de lokale leverandører? Sagen er, at med de demografiske ændringer er personlig tjenesteydelse blevet "big business". Konsekvenserne, i en hurtigt aldrende befolkning, af den svimlende integration af kvinder på arbejdsmarkedet er nu ved at give bagslag.

Private og sociale foretagsomme virksomheder har ikke været længe om at få øje på de vigtigste forretningsmæssige muligheder ved at levere de væsentligste omsorgs tjenesteydelser med hensyn til børnepasning, eller afhængige ældre, syge og handicappede, der ofte, før i tiden, blev passet af kvinder. Alt dette er med til at lægge et større pres på, for at åbne markedet. I det lange løb vil det sikkert medføre mere privat/tredje sektors tjenesteydelser, der leverer de væsentligste tjenesteydelser både internt og over grænser. Disse er de reelle implikationer af direktivet for denne sektor.

For eller imod liberalisering?

Debatten risikerer også at medføre en opsplitning af sektoren. Mange almenyttige

tjenesteydere er bekymrede over den generelle tendens til liberalisering, der vil medføre en uigenkaldelig degradering af tjenesteydelser, og udryddelsen af deres egne tjenesteydelser. Andre, der arbejder i den private sektor eller i en eller anden foretagsom social virksomhed står på spring for at drage fordel af denne proces, især i de nye medlemsstater, der har været domineret af en hierarkisk offentlig sektor. De fleste er dog enige om, at lige meget hvilken indstilling man har, har sektoren behov for mere tid til at forberede denne proces. De fleste sociale NGO'er har derfor støttet den Sociale Platforms kampagne om at udelukke sociale tjenesteydelser fra direktiver som TAI og TAØI.

De sidste udviklinger

Den 16. februar 2006, i en betydningsfuld opvisning af en forhandlet pagt imellem de to største politiske grupper (højre og socialisterne), vedtog det Europæiske Parlament sin rapport med 391 stemmer for, 213 mod, og 34, der undlod at stemme. I denne rapport stemte MEP'erne for at udelukke tjenesteydelser "*med et socialt velfærds mål*" og for socialisternes ændringsforslag om at udelukke "*sociale tjenesteydelser som sociale bolig tjenesteydelser, børnepasning og familie tjenesteydelser*" fra direktivet.

Andre vigtige beslutninger var at fjerne princippet om oprindelsesland og at holde arbejds- og sociale sikkerhedslove udenfor direktivets beføjelser. Kommissionens reviderede indstilling, der kom den 4. april, ser ud til at have tilgodeset det kompromis der var vedtaget i Parlamentet. Men, der er allerede bekymring for, hvor langt det får lov til at gå, idet et stærkt opbud af medlemsstater inklusive UK og de fleste af de nye medlemsstater, er fast besluttet på at beholde TAØI i direktivet og er tvetydige med hensyn til at udelukke sociale tjenesteydelser.

Derfor fortsætter anti-fattigdoms organisationerne med kampagnen for at udelukke sociale tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og venter ivrigt på den lovede kommunikation om sociale tjenesteydelser og sundhed (der siges at komme i maj). Kommunikationen skal undersøge det specifikke ved de sociale tjenesteydelser, ordne de væsentligste bekymringer angående kvalitet, og følgerne på

alle områder, inklusive statshjælp og spørgsmål om offentlig medvirken.

Sian Jones

Den 16. februar kompromisset...

Højdepunktet af Europa Parlamentets februar plenarmøde var uden tvivl debatten og afstemningen – ved første gennemgang - om tjenesteydelsesdirektivet. Her er nogle uddrag fra EP resolutionen:

“Sociale velfærds tjenesteydelser opstår af statens forpligtigelser - på nationalt, regionalt og lokalt niveau – på det sociale område. De er et udtryk for principperne om social samhørighed og solidaritet, der blandt andet afspejles ved det faktum, at de er udarbejdede til at hjælpe dem, der har behov på grund af utilstrækkelig familieindkomst, hel eller delvis mangel på uafhængighed eller er i fare for at blive marginaliserede.”

“Dette direktiv dækker kun tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, d.v.s. tjenester, der svarer til en økonomisk aktivitet og er åben for konkurrence.”

“Dette direktiv skal ikke gælde på følgende områder: (...) sociale tjenesteydelser så som sociale bolig tjenesteydelser, børnepasning og familie tjenesteydelser”.

“Det er nødvendigt at udelukke området for arbejdslove og sociale sikkerhedslove fra beføjelserne for dette direktiv”.

“Tjenesteydelses leverandører skal rette sig efter aftaler og betingelser for beskæftigelse (...) i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres.”

Definitioner af TAI og TAØI

Hvad er de for nogle? Mærkeligt nok findes der ingen klar definition af hverken det ene eller det andet udtryk. Det Europæiske Parlament har for nylig bestemt, at det er op til medlemsstaterne at bestemme det. Kommissionens Hvidbog om Tjenesteydelser af Almen Interesse - COM (2004) 374 – siger i annekset, at kun udtrykket TAØI (tjenesteydelser af almen økonomisk

interesse) bliver brugt i Traktaten under Artikel 16 og 86(2) og henviser til “tjenester af økonomisk art, som er underkastet specifikke tjenesteydelses forpligtigelser, fordi de tjener den almene interesse”. Ifølge Traktaten kan hvert land bestemme hvordan de vil organisere disse tjenesteydelser: gennem offentlig, privat eller den tredje sektor. Det er tjenesteydelser, der gælder som en økonomisk aktivitet og som er åbne for konkurrence.

Udtrykket TAI er derfor en følgeslutning som betyder tjenesteydelser, der tjener den almene offentlige interesse, som alle er underlagt offentlige tjenesteydelses forpligtigelser. Med andre ord er dette tjenester, der anses som vigtige for offentligheden, og bliver derfor reguleret af en specifik regerings lovgivning. Som sådan er TAI i kernen af den europæiske sociale model, der fremmer fundamentale sociale og økonomiske rettigheder og økonomisk, social og territorial samhørighed, sammen med EU's sociale beskyttelses systemer.

S.J.

Nationale netværker i frontlinjen

Sammen med andre har EAPN Irland og EAPN Frankrig været aktive i kampagnen om tjenesteydelsesdirektivet.

Irland: for dispensation af alle sociale tjenesteydelser

Debatten i det Europæiske Parlament om tjenesteydelsesdirektivet i februar 2006, fangede den irske offentligheds fantasi mere end de fleste europæiske spørgsmål. Hovedsageligt på grund af fagforenings kampagnen imod ‘oprindelsesland princippet’. I den offentlige debat blev det kædet sammen med en strid om det nyligt privatiserede selskab ‘Irske Færger’. Ledelsen havde prøvet på at registrere selskabet i Cypern, afskedige alle arbejdere og erstatte dem med nye arbejdere med længere arbejdstid og en tredjedel af den irske minimumsløn. Det medførte en strejke og besættelse af færgerne, og den største offentlige demonstration siden invasionen af Irak.

EAPN Irland støtter fagforeningskampagnen, men prioriterer den Sociale Platforms krav om dispensation af alle sociale tjenesteydelser fra

direktivet. Vi startede en kampagne og informations web-side (www.eapn.ie/policy/177) for medlemmer og politikere. Alle de irske MEP'er blev informerede individuelt, og medlemmerne blev også bedt om at tale med deres lokale MEP. Nogle, som Prionsias de Rossa fra den socialistiske gruppe, bakkede stærkt op om kampagnen, mens den var helt ny for andre.

I den sidste uge før Parlamentet skulle stemme, koncentrerede vi os om at skaffe støtte til et ændringsforslag, der ville fritage alle sociale tjenesteydelser. Næsten alle de irske MEP'er støttede dette ændringsforslag, ofte imod deres egen europæiske gruppe, og det blev vedtaget med en meget lille majoritet. Da direktivet blev diskuteret i det Irske Parlament ('Dail'), var spørgsmålet om sociale tjenesteydelser en afgørende del af debatten.

Kampagnen fokuserer nu på regeringen og i lidt mindre grad på den ansvarlige Kommissær, der er irer. Regeringsrepræsentanter kontaktede os efter en korrespondance i de nationale aviser og vi håber at resultatet af dette vil blive medtaget i Ministerrådets diskussioner.

R. Hanan

Frankrig: en for - forenklet offentlig diskussion

I januar 2006 opfordrede EAPN Frankrig, sammen med 34 andre frivillige franske grupper, de franske MEP'er til at få sociale og sundheds tjenesteydelser af almen interesse (SSAI) udelukket fra tjenesteydelsesdirektivets beføjelser. Den politiske stillingtagen var en opfølgning på den kampagne, som EAPN Frankrigs medlem, UNIOPSS – den nationale paraply organisation for private sundheds- og velfærds- velgørende institutioner – havde ført siden 2004. Organisationen var bekymret for, at den specifikke karakteristisk for velgørenhed ikke ville blive medtaget i konstruktionen af Europa, og havde derfor indtrængende bedt de franske myndigheder om at give Kommissionen en klar forståelse for den nationale praksis med hensyn til sociale tjenesteydelser af almen interesse.

Så, hvad er dommen om det der skete? Det omdiskuterede udkast til tjenesteydelsesdirektivet gav en mulighed for en frisk dybtgående, positiv diskussion om de sociale tjenesteydelsers karakter og de

specifikke bidrag som den frivillige sektor tilførte dem, og en opvågning af det frivillige samfund til nødvendigheden af at antage den europæiske virkelighed. Den påmindede endnu engang de frivillige grupper om de vanskeligheder de har med at hævde deres rolle og få deres stemmer hørt i den sommetider overforenkledede offentlige diskussion, som det især skete med tjenesteydelsesdirektivet i konsultationen om stadfæstelsen af udkastet til forfatningstraktaten. Og det ser ud til, at det virkede eftersom MEP'erne i februar debatten og afstemningen om direktivet, endelig kom ombord, ved at anerkende de sociale tjenesteydelsers specifikke natur, og stemte for udelukkelsen af dem.

P. Boulte

Den Europæiske Kommission vil forbyde lave renter!

Lyder det som en overskrift fra den euroskeptiske sensations-presse? Anvendelsen af tjenesteydelsesdirektivet på den sociale boligsektor kunne, teoretisk, medføre så skandaløse scenarier.

CECODHAS (*) har lobbyet aktivt for at beskytte den sociale bolig sektor fra et direktiv, der ikke gør forskel på regulativer, der giver en unfair fordel til indfødte profit-drevne tjenesteydelses leverandører, vis-a-vis deres udenlandske konkurrenter, og regulativer, der er vedtaget for at støtte folk i adgangen til en ordentlig bolig til en rimelig pris, i en mere og mere overbebyrdet og prismæssigt overgearret bolig branche.

At skaffe sociale boliger og til en rimelig pris, er afgørende for afhjælpning af fattigdom, for en succesfuld økonomi og et fair samfund. Sociale bolig organisationer, hvad enten de er foreninger, kooperativer, fonde eller kommunale boliganvisninger, er blevet oprettet med dette formål. De tjenesteydelser de yder er ikke begrænset til leverancen af billige boliger. De laver også kommunale hjælpeprogrammer, der fremmer integration og kan give vigtig støtte til handicappede, ældre, hjemløse, immigranter og andre sårbare grupper. Mange arbejder sammen med andre grupper, såsom lokale myndigheder, beboerforeninger, skoler, statens velfærds afdelinger, beskæftigelses og

oplærings tjenesteydelser og politiet, for at løse lokale problemer og forny nedslidte nabolag.

Stærkt reguleret

"Bureaukrati" og reguleringer, der vil blive forbudt af tjenesteydelsesdirektivet kan - i nogle tilfælde - komme til at omfatte reguleringer, der sikrer fortsættelsen af de tjenesteydelser, der ydes af disse sociale boligorganisationer i kommuner over hele Europa! Overalt i Europa er der bestemmelser for forskellige sociale boligsystemer, og hvis ikke direkte statskontrollerede, så støttede af staten og derfor, naturligvis, stærkt regulerede. Disse regulativer er lavet for at beskytte lejerne og sikre en vis standard i de sociale boliger.

Der er et presserende behov for billige boliger

I nogle lande skal organisationer for eksempel underskrive finansielle garanti systemer. Nogle bliver nødt til at erklære at de er almene og have lejere og repræsentanter for de lokale myndigheder i deres administrerende bestyrelser. Nogle er bundet til at yde ekstra tjenesteydelser for at fremme deltagelsen af lejere. Til gengæld for statstilskud er man i mange tilfælde bundet til at respektere lejelofter, forbudt eller forhindret i at smide lejere ud og nægtet retten til at vælge egne lejere. De må kun operere indenfor et afgrænset geografisk område. Der er begrænsninger på antallet af organisationer, og de skal være registrerede af en anerkendt kontrol instans.

Et himmelråbende paradoks

I den retfærdige konkurrences navn, har tjenesteydelsesdirektivet til hensigt at forbyde eller begrænse denne type af reguleringer. Ikke fordi de europæiske lovgivere er ude på at ødelægge de sociale boligsystemer, men simpelthen fordi direktivet ikke blev skrevet med henblik på de sociale boligorganisationer. Det Europæiske Parlament har erkendt dette himmelråbende paradoks og stemt for at sociale boliger og sociale tjenesteydelser skal fjernes fra direktivets beføjelser. Ministerrådet vil forhåbentligt følge det op. Dette vil imidlertid ikke løse den underliggende mangel på en samlet tankegang hos de sociale og økonomiske repræsentanter på EU niveauet, hvilket initiativer som tjenesteydelsesdirektivet illustrerer.

Der er et presserende behov for mere regulering af boligmarkeder og for flere sociale og billige boliger. Den voksende opsplitning af samfundet, og spændinger på grund af velstand, etnisk oprindelse, religion og alder, illustrerer også behovet for denne type kommunal støtte eller 'sociale regulerings' foranstaltninger, der udføres af sociale boligorganisationer og andre sociale tjenesteydelses leverandører. EU lovgivningen bør afspejle dette behov.

Sorcha Edwards
Informationschef, CECODHAS

(*) Den Europæiske Liaison Komite for Sociale Boliger, www.cecodhas.org

"Det oprindelige Bolkestein forslag er dødt"

Lige efter Europa Parlamentets (EP)s afstemning om tjenesteydelsesdirektivet, præsenterede den Europæiske Fagforenings Sammenslutning (ETUC) det som en "*kæmpe sejr for de europæiske arbejdere*", hvormed de begravede det oprindelige Bolkestein forslag. "*Denne afstemning viser klart at det er lykkedes for MEP'erne at finde et kompromis, der giver adgang for åbningen af markedet for tjenesteydelser, samtidig med at det beskytter den Europæiske Sociale Model, selvom der stadig mangler nogle forbedringer*", erklærede ETUC's generalsekretær John Monks.

ETUC vurderede, at euro-demonstrationen den 14. februar havde en positiv indflydelse, og mener at kompromisset, der blev vedtaget af EP må være grundlaget for fremtidige beslutninger om dette spørgsmål.

Imidlertid mente nogle af de 25 medlemsstater, ved Konkurrence Rådsmødet den 13. marts, at EP kompromisset var gået for langt, og formindsker ambitionerne i det oprindelige forslag. "*Vi vil blive ved med at være meget på vagt overfor udviklingen af denne tekst og sørge for at indholdet af EP's forslag ikke bliver undermineret*", tilføjede John Monks den 15. marts.

Kilde: www.etuc.org

Sociale tjenesteydelser: tillægsværdi og beskæftigelse

Tilskud til uddannelse, sundhed, socialt arbejde og andre tjenesteydelser (%) til:

	Total økonomi brutto tillægsværdi (*)	Total beskæftigelse
A	13.9	18.6
B	16.5	24.4
CZ	10.9	14.2
DK	19.9	28.4
E	14.6	19.7
FIN	17.1	26.4
F	15.5	25.3
DE	15.7	22.4
EL	13.5	16.1
HU	14.8	19.7
IRL	13.3	21.4
I	14.3	22.2
L	10.2	17.1
NL	17.2	26.8
PL	13.8	14.4
P	17.7	19.2
SK	11.1	18.5
SWE	18.5	32.3
UK	17.4	23.8

(*) Brutto tillægsværdi defineres som produktionens værdi minus forbrug undervejs.

Kilde: OECD i Tal - 2005 udgaven

“Små tjekkiske NGOer kender ikke engang dette direktiv”

Hvordan ser de tjekkiske NGOer på spørgsmålet om sociale tjenesteydelser? Interview med David Stulik, Civilsamfundets Udviklingsfonden (*).

EAPN: Hvordan har foranstaltninger af sociale tjenesteydelser ændret sig i den Tjekkiske Republik? Anser du det for en positiv udvikling?

David Stulik: Der er adskillige væsentlige forandringer indenfor sektoren af sociale tjenesteydelser. For det første har Ministeriet for Arbejde og Sociale Anliggender decentraliseret det finansielle system for disse

tjenesteydelser og overgiver mere kompetence til nyoprettede regioner og regionale myndigheder. For det andet er loven om sociale tjenesteydelser ved at blive gennemført efter lange debatter.

Denne lov vil "ligestille" chancerne for NGOerne og de offentlige institutioner, der også yder sociale tjenester, i adgangen til offentlige finanser. Der vil også blive indført standarder for sociale tjenesteydelser. De, der er villige til at "bruge" offentlige fonde (inklusive NGOer), må også overholde dem. Alt dette kunne godt betyde en væsentlig kvalitativ forbedring (sammenlignet med den nuværende praksis) for sociale NGOer og bedre midtvejs perspektiver for dem, så længe de standarder der anvendes, fokuserer på brugernes virkelige behov.

Hvad er tillægsværdien i de tjenesteydelser NGOer tilbyder, sammenlignet med normale offentlige eller private tjenesteydelser?

Små tjekkiske NGO'ers sociale tjenesteydelser er bedre "skræddersyede" til specifikke målgrupper. NGOer arbejder individuelt og bruger mere tid og opmærksomhed på deres "klienter". Deres største aktiv er den lidenskab og hengivenhed, de bruger til at tage sig af målgruppen. Desuden ved de nøjagtigt hvad deres "klienter" har brug for, de har et fremragende, dybtgående kendskab fra deres arbejde i "marken". Sidst, men ikke mindst, er de tjekkiske NGOer meget opfindsomme og effektive, de får mange gode ideer om hvordan de skal forbedre deres arbejde, tjenesteydelser og præstationer.

De offentlige institutioner har generelt ikke en personlig forbindelse til folk, der er i nød, selvom nogle af dem faktisk yder standard kvalitet. Men disse institutioner modtager offentlige tilskud "direkte" fra de regionale myndigheder og repræsenterer derfor en ulige konkurrence til NGOerne.

Hvad er dit syn på Bolkestein direktivet?

Små tjekkiske NGOer kender ikke engang noget til dette direktiv. Hvis, i teorien, de vidste mere om det, ville de højst sandsynligt forlange at sociale tjenesteydelser forblev udenfor beføjelserne. Desuden, for os ser det ikke ud til at små NGOer har problemet med den potentielle mulighed for at levere tjenesteydelser over grænser. De arbejder med konkrete individer og målgrupper og vil ikke se

det som muligt at andre kommer til den Tjekkiske Republik og begynde at levere tjenesteydelser.

En organisation, der kommer fra et andet land vil mangle den kulturelle baggrund, kendskabet til de specifikke betingelser, de særlige målgruppers stilling, og historien bag de sociale problemer. Kort sagt vil de ikke være i stand til at yde tjenesteydelser af kvalitet. Alle disse faktorer vil i allerhøjeste grad hindre NGOer eller andre organisationer/institutioner udefra i at udvide deres tjenesteydelser til de områder, hvor små tjekkiske sociale NGOer opererer nu til dags. På samme måde drømmer disse små organisationer ikke om at udvide deres aktiviteter – ikke engang til andre byer og kommuner. Derfor vil de nok ikke engang overveje at levere tjenesteydelser i udlandet. Som sagt, må enhver potentiel interesse fra NGOer forventes af større organisationer, som har ambitioner om at vokse og udvide omfanget af aktiviteter.

Interview: Sian Jones

(*) En NGO, der administrerer globale bevillinger for små sociale NGOer i hele den Tjekkiske Republik.

Sociale tjenesteydelser i den Tjekkiske Republik

Ifølge Ministeriet for Arbejde og Sociale Anliggender findes der for øjeblikket ingen detaljeret data om sociale tjenesteydelser i den Tjekkiske Republik, eller om tjenesteydelser, der udføres af NGOer. Ministeriets årlige rapport siger at i 1999 blev 47,5 % af tjenesteydelser udført af staten, 35,4 % af kommuner og byer, 10,4 % af kirker og 6,7 % af NGOer. Tilsammen sørgede de for 929 sociale plejefaciliteter med en kapacitet på 71.977 pladser. Dette omfattede: 329 hjem for gamle mennesker, 152 pensionistcentre, 70 sociale plejeinstitutioner for voksne, 3 institutioner for kroniske alkoholikere og stofafhængige, 5 institutioner for kroniske psykotiske og psykopatiske patienter, 185 sociale pleje institutioner for unge mennesker, 35 børnehjem, 33 hjem for enlige mødre, 22 velgørenhedshjem og 4 andre.

Ministeriet erkender at yderligere udvikling af sektoren bliver "forhindret af umoderne lovgivning, opdeling af kompetencer, metoder til fordeling af fonde og socialarbejdernes

professionelle evner i den offentlige administration".

Imidlertid understreger Civiludviklings Fonden, at selvom staten er den, der bruger flest penge, er der flere NGOer aktive i sociale tjenesteydelser, end statslige institutioner.

S.J.

Kilder: <http://www.mpsv.cz/en/1613> / <http://www.mpsv.cz/files/clanky/1998/2646.pdf>

NYHEDER FRA CYPERN

Reformprogrammets sociale prioriteter

Som alle andre medlemsstater har Cypern fremlagt sit Nationale Reformprogram til den reviderede Lissabon Strategi.

Det cypriotiske reformprogram er struktureret i tre kapitler : makro-økonomiske politik, mikro-økonomiske politik, og beskæftigelse. Under kapitlet om beskæftigelse undersøger programmet hvordan social samhørighed kan forbedres, specielt ved at integrere dårligt stillede og sårbare grupper på arbejdsmarkedet.

Det cypriotiske arbejdsmarked er i sammenligning med andre EU medlemsstater, karakteriseret ved høje deltagelses- og beskæftigelses rater. Arbejdsløshedsraten var, ifølge en undersøgelse af arbejdsstyrken, på 5 % af den økonomisk aktive befolkning i 2004, mens den samlede beskæftigelsesrate var på 69,1 % og beskæftigelsesraten for kvinder på 59,0 %, kun marginalt lavere end Lissabon målene på henholdsvis 70 % og 60 %. En anden karakteristik for arbejdsmarkedet i Cypern er beskæftigelsen af et stort antal udenlandske arbejdere, især ufaglærte eller i lavt uddannelses krævende beskæftigelse, så vel som et større og større antal af tyrkiske cyprioter. I 2004 udgjorde udenlandske arbejdere 12,3 % af lønnet beskæftigelse, når man udelukker folk fra EU landene.

En forskel i løn for kvinder og mænd på 24 %!

Men, det Nationale Reformprogram fremhæver også at uddannelsessystemet ikke lever op til arbejdsmarkedets behov på en fleksibel måde, og at der er meget lidt brug af fleksible former for beskæftigelse, inklusive deltids beskæftigelse, og en lav arbejdsdeltagelsesrate af personer med specielle behov. Desuden er det nødvendigt at formindske ungdomsarbejdsløsheden, der er meget højere end det nationale gennemsnit, som viser vanskelighederne med overgangsprocessen fra uddannelse til arbejde.

Fattigdomsraten er nu den samme som EU-25 gennemsnittet

Hvad angår ligestillingen mellem kvinder og mænd, er forskellene i beskæftigelse, arbejdsløshed og betaling stadig meget udbredte på Cypern. Problemet findes først og fremmest i lønforskellen (23.8 % i 2004, sammenlignet med 25.9 % i 2000). Hovedårsagen til forskellen i betalingen af kvinder og mænd er den sektorale eller beskæftigelsesmæssige adskillelse; der er en højere procentdel af mænd med professionelle kvalifikationer og i ledende stillinger på arbejdsmarkedet, mens kvinder dominerer i lavere betalte, lavt uddannelseskrævende jobs (butik- og kontorassistenter) og deltids beskæftigelse (i 2004, havde 13.2 % af beskæftigede kvinder et deltids job, sammenlignet med kun 5.2 % af mænd).

Økonomisk migration

Som allerede angivet er der et stort antal udenlandske arbejdere beskæftiget på Cypern, især i ufaglært eller lavt uddannelseskrævende arbejde: i 2004, var 34,9 % af de udenlandske arbejdere på Cypern ansat som hushjælp, 17.9 % arbejde indenfor hotel og restaurationsbranchen, 9.2 % i landbruget, 8.8 % på fabrikker, 9.6 % i handel og 10.3 % i byggesektoren.

Reformprogrammet foreslår at revidere den overordnede strategi med hensyn til beskæftigelsen af udenlandsk arbejdskraft med det formål at oprette en afbalanceret holdning til spørgsmålet ved at overveje samspillet mellem tre hovedfaktorer: 1) en strategisk omorganisering af økonomien mod højere tilførte aktiviteter; 2) det politiske mål for mobiliseringen af den nuværende ikke-aktive arbejdsstyrke og 3) den potentielle

arbejds mobilitet fra EU-25s, og om kort tid EU-27s arbejdsmarked.

Hvad med samhørighed?

Ifølge reformprogrammet, er Cypern generelt karakteriseret ved social fred og bredere social samhørighed: *“økonomisk ulighed, fattigdom og social udslusning er ikke de store problemer på Cypern. Dette skyldes hovedsageligt den traditionelt lave arbejdsløshedsrate, eftersom arbejdsløshed udgør hovedårsagen til fattigdom og udslusning”*.

Imidlertid erkender reformprogrammet, at der findes lommer af udslusning af ældre, mennesker med handicaps, ene - forældre familier og familier hvis overhoved har lave uddannelses kvalifikationer. Her yder den cypriotiske regering, indenfor rammen af den overordnede socialpolitik, og for at sikre en tilstrækkelig levestandard for alle, offentlig støtte til enhver person, der har legal opholdstilladelse på Cypern, hvis deres indkomst ikke dækker deres basis- og specielle behov, som fastlagt af loven.

Desuden, har den nuværende lovgivning om bistandshjælp indbygget beskæftigelses tilskyndelser til at anspore til (gen)integration på arbejdsmarkedet for bistandsklienter, og gradvis uafhængighed af offentlige tilskud. For eksempel, har specielle kategorier af udsatte personer ret til offentlig hjælp, selv når de er fuldtids beskæftigede. Desuden findes der en del regerings ordninger og bevillinger til svage grupper såsom ældre, personer med handicaps, stofafhængige, lave indkomster i husholdninger, der ønsker at få deres eget hjem osv. For eksempel findes der en social pension til dem over 65, som ikke har ret til en pension fra det Sociale Forsikrings Arrangement.

Fattigdoms tal

Reformprogrammet nævner forbedringer omkring social indslusning og indkomstfordeling. Ifølge resultaterne fra en undersøgelse af familie budgetter, der blev foretaget i 2003 i forhold til en lignende undersøgelse i 1996-1997, var:

- procentdelen af mennesker i risiko for fattigdom (med en indkomst lavere end 60 % af den tilsvarende middelindkomst) faldet fra 16.3 % af hele befolkningen 1996/97 til 15.3 % i 2003, og er nu på samme niveau som EU-25 gennemsnittet for 2001.

- ældre menneskers risiko for fattigdom (over 65), der repræsenterer 11.9 % (2003) af den totale befolkning, faldet fra 58 % to 52 %.
- der samtidig en 10 % nedgang i risikoen for fattigdom blandt personer, der lever i enpersons husholdninger (65+). Som den mest udsatte gruppe i befolkningen har disse personer stadig den største mulighed for at befinde sig under fattigdomsgrænsen, selvom de relevante tal faldt fra 83 % i 1997 til 73 % i 2003.
- raten for børnefattigdom, som ifølge statistikken fra 1997 var en af de laveste i EU, formindsket med 1 procent point til 11 % i 2003.
- uligheden i indkomstfordelingen faldet i forhold til S80/S20 indikatoren, som gik ned til 4.1 i 2003 sammenlignet med 4.4 i 1997. Ligeledes faldt Gini koefficienten under EU gennemsnittet til 0,27, der viste en lang-tids nedadgående tendens i indkomst uligheder.

For at forbedre betingelserne for den sociale samhørighed, har den cypriotiske regering besluttet sig for to hoved politiske prioriteter: 1) at sikre en betryggende levestandard for ugunstigt stillede og sårbare grupper og anspore til deres (gen)integration på arbejdsmarkedet; 2) sikre en overkommelig pris for adgang til regerings tjenesteydelser, inklusive uddannelse og sundhed for alle.

Kilde: NRP af Cypern,
<http://www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/>

Profil af NAPN-Cypern

Ved generalforsamlingen i 2005 blev det Nationale Anti-fattigdoms Netværk Cypern (NAPN-Cyprus), budt velkommen. Netværket blev formelt startet op den 28. september 2005, i Nicosia.

NAPN-Cyprus er en uformel organisation med følgende målsætninger:

- Spredte information og skabe bevidsthed i offentligheden og institutioner og organisationer i Cypern;
- Identificere og synliggøre de befolkningsgrupper, der lider under social udsusning uden hensyn til køn, race, religion, nationalitet, kultur eller seksuel orientering;

- Lægge pres på alle de beslutningstagende niveauer i Cypern for at vedtage og gennemføre en socialpolitik og praktiske og lovlige foranstaltninger, der vil forhindre, øjeblikkeligt hjælpe på og endelig udslette fattigdom og social udstødelse;
- Komme med forslag til forbedringer af Cyperns handlingsplan om indslusning.

Medlemskab: Enhver NGO eller forening (undtagen regerings- eller regeringstilknyttede instanser) kan blive medlem af NAPN-Cyprus, hvis de tilslutter sig netværkets målsætninger.

Kontakt person: Ninetta Kazantzis, E-mail: nineta@cytanet.com.cy

“En fremtid, der er noget værd”

Denne rapport er en EAPN vurdering af hvordan den nye Lissabon proces integrerer sociale indslusnings prioriteter og fremmer den aktive deltagelse af sociale NGOer og mennesker, der lever i fattigdom. Den præsenterer svaret fra 15 EAPN nationale netværk om indholdet angående social indslusnings og beskæftigelse i deres Nationale Reform programmer.

Rapporten præsenterer også EAPNs svar til Kommissionens årlige rapport om fremskridt “Time to move up a gear” (Tid til at bevæge sig et gear op), som er den Europæiske Kommissions vurdering af det første år af den reviderede Lissabon Strategi. EAPN vurderer om de hovedprioriteter, der er identificeret i rapporten kan skabe synergi mellem social indslusning og social beskyttelse og vækst og jobs, og skabe fremskridt til udryddelse af fattigdom. Det afsluttende afsnit opstiller en vejviser for en bedre gennemførelse af Lissabon Strategien i 5 hovedtrin.

Kan ses på EAPN website: www.eapn.org

Network News sigter på at fremkalde debat om specifikke emner. De bragte meninger udtrykker ikke nødvendigvis EAPNs. Hvis du ønsker at kommentere indholdet i dette nummer, så send en e-mail til team@eapn.skynet.be

Redaktør: Fintan Farrell

Ansvarlig for udgivelsen: Vincent Forest

EAPN, rue du Congrès, 37-41 (Box 2) – B-1000 Brussels

Tel. +32 2 230 44 55 – Fax: +32 2 230 97 33 – Email: team@eapn.skynet.be – Website: www.eapn.org

Med støtte fra den Europæiske Kommission